

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 34

Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refușă. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl. rëndul cu litere garmond

+ ZAHARIE BOIU

Se răresc rîndurile bărbatilor din pleiada vechiă, cari cu stăruință și abnegațiune au muncit pentru regenerarea noastră culturală și națională.

Se împuținează numărul acelor, cari apröpe o jumătate de véc cu trup și suflet s'au angajat la uriașă muncă de a scöte un popor din robia întunerecului.

Unul după altul trec la cele vecinice, cei ce odinioară podöba clerului nostru au fost, cei ce cu brațe tări și glas înalt au vestit cuvëntul Domnului, de la altariu, de pe catedră, de la înălțimea amvonului, până la tribuna sinodală câștigată după lupte grele de providențial bărbat al bisericei noastre, nemuritoriul Andreiu. După Ioan Popescu, I. Hannu și N. Cristea iată a închis azi ochii pentru vecie și al patrulea contemporan — Zaharie Boiu.

Primul paroch român la biserica ortodoxă din Sibiu — cetate, distinsul orator bisericesc, celebrul scriitor, bunul tată și soț, — podöba de odinioară a clerului nostru — azi și-a luat rămas bun de la ai săi putënd zice și el cu apostolul ginților: „Luptă bună am luptat”.

Stăm sub impresiunea tristului moment în care ni-se anunță trecerea din viață a acestui prea vrednic bărbat al bisericei noastre, fost și el timp de doi ani redactor al ziarului nostru în timpurile fericite, când se părea că stéua Românilor din Transilvania are să strălucescă pentru timpuri îndelungate, când prin deschiderea dietei ardelenae aici în Sibiu, fruntașii de atunci vedeau realizat unul din visurile cele mai frumoșe ale mucenicilor din anii 1848, *autonomia Ardelului*, dreptul limbei române garantat în justiție, administrație, comună, municipiu, biserică și școlă — și cuvëntul nostru cuvënt hotărîtor în sfatul legislațiunei, cum se cuvine să fie cuvëntul unui popor care formeză majoritatea locuitorilor din țéră. —

Zaharie Boiu și toți soții sei de luptă au trebuit să vadă cu ochii știrbindu-se unul după altul drepturile câștigate la 1863, și când se găseau spre sfîrșitul vieții, numai cu lacrimi de jale își mai aduceau aminte de succesele anilor 1863—1864.

Din datele biografice ale defunctului scötem următoarele:

Boiu Zaharie, scriitorul rom., membru coresp. al Acad. rom., n. 4 Martie 1834 în Sighișöra. După absolvarea studiilor gimn. a fost învățător în Săcele, ear' în 1855 a întrat la teologia din Sibiu, unde după absolvare a funcționat 2 ani ca profesor de pedagogie. De aici s'a dus la Lipsa și a studiat filozofia, ear' în 1861 a fost numit profesor definitiv la seminarul din Sibiu, unde a redactat în 1863—5 „Telegraful Român”. La 1864 a fost ales ca primul paroch român în cetatea Sibiului, 1870 asesor consistorial ord., ear' 1867 a fost chirotesit protopresbiter. Scrieri: „Sunete și resunete”, colecțiune de poezii; „Abecedariu”, 1862, care a ajuns 14 edițiuni, cum și o „Manuducere” pentru p. II. 1875; „Elemente de Istorie și Geografie”; „Istoria naturei” și „Fisica”; „Casa română”, disertație, 1874; „Cuvëntări festive la diferite ocațiuni”; „Cuvëntări funebreale,

și memoriale”, 1889; „Academia rom.”, disertație, 1891; 1891—95 a redactat „Transilvania”, organul Asociațiunii, al cărei I. secretar a fost 1891—95. A tradus în limba germ.: „Istoria bis. naționale rom.” și „Dreptul canonic”, de Șaguna; „Memorandul conferenței naționale din 1881”. Locul de frunte întră scrierile sale îl ocupă însă colecțiunea de predice și cuvëntări funebreale „Semințe din agrul lui Christos”, în trei tomuri și un adaus de texte biblice pentru cuvëntări funebreale, premiate de Academia română în sesiunea de primăvară din anul 1900.

Înmormântarea se va face cu cuvenită pompă Duminecă la orele 2 după prânz.

Consistoriul arhidiecezan se întrunește azi pentru a lua dispozițiile cuvenite. — Pe edificiul consistoriului arhidiecezan, al seminarului Andreian al cărui profesor a fost, și pe casa Reuniunii meseriașilor români s'a arborat stindard negru, în semn de adânc doliu. Iutristatei familiei condolențele noastre.

Redacțiunea Telegrafului Român.

Criza internă.

Sibiu, 6 Novembre n.

Parlamentul nostru nu mai pöte lucra serios și în liniște de 9 luni de zile, și până în ziua de astăzi nu este încă votat nici budgetul nici contingentul de soldați.

Criza acésta îndelungată și în stadiile din urmă de tot acută, a pus pe gânduri pe toți ömenii serioși și îngrijați de sörte parlamentarismului în Ungaria.

Dacă ar fi să credem semnelor din timpul mai prospët, criza se apropie de sfîrșit, și dacă în cele din urmă nu se vor afla mijlöce pentru delaturarea ei cu mijlöce normale, se va lua refugiu la altele mai radicale, de cari până acuma cercurile normative s'au ferit.

Cine a urmărit cu atențiune mersul lucrurilor în parlament și în viața publică a statului nostru, a putut observa, că la noi în Ungaria parlamentarismul este pus pe o basă așa de largă, în cât nici cea mai mare majoritate nu pöte face nimica în fața unei minorități încăpăținate.

Cu actualul regulament al afacerilor sale interne parlamentul nostru de 9 luni este condamnat a nu puté lucra nimica.

Cu actualul regulament al afacerilor interne parlamentul nostru de 9 luni de zile ne dă dovadă că principiul constituționalismului cu domnirea majorității parlamentare este numai literă mörta, căci în practică nu majoritatea își validitează dorința și voința sa, ci de fapt minoritatea dispune asupra situațiunii.

Și la noi în fapt de 9 luni de zile imensa majoritate parlamentară a trebuit să vadă tristul spectacol, cum unul după altul s'au dus guvernele parlamentare, dintră cari unele chiar înainte de a se puté presenta corpurilor legiuitoare.

Umilirea acésta a majorității parlamentare, strimtorarea corönei și aducerea ei în pozițiunea de a revoca ministrul designat și a face alte încercări

tot spre a mulcomi minoritatea, se pare, că a împintenat opozițiunea la obstrucțiune tot mai temerară.

Pe noi însă criza de până acuma nu ni-a scos din rezerva ce am observat-o de la începutul ei. Deși am fost provocați în mai multe rënduri, deși am fost denunțați ca elemente turbulente, ca elemente periculöse pentru liniștea și pentru siguranța statului, deși am fost atacați în loialitatea noastră, noi am observat ținută rezervată, și persistăm și azi la ținuta acésta.

În rolul nostru de cronicari am înregistrat cele ce s'au întemplat.

Am arătat așa numitele pretențiuni naționale ale magiarilor în ce privește armata comună, am înregistrat ținuta corönei în afacerile acestea și în cele din urmă am arătat și programul așa numit militar al partidei liberale de la noi, cu care nu în tóte a consimțit coröna; și în cele mai din urmă am arătat și modificările la acest program, cu care s'a mulțumit și partidul liberal și coröna, și pe basa căruia s'a format cabinetul actual în frunte cu contele Tisza, pentru care program s'a angajat la muncă guvernul actual, care numai eri a pus jurământul în mâinile regelui, dar s'a angajat și partidul guvernamental, cu sucursul căruia a întrat în luptă guvernul contelui Tisza.

De la guvernul actual se cere deci să restituie ordinea și să aducă parlamentul în stare normală de a și relua activitatea întreruptă de peste 9 luni, și de a aduce legi folisitoare patriei.

După semnele de până acuma guvernului actual încă nu i va succede a restitui ordinea și a reda cu mijlöce normale parlamentului pacinicul teren de lucrare.

Nici chiar în sinul partidului de la putere nu este unitate de vederi întru tóte, nici acolo nu este armonia, de la care se se condiționeze o pășire resolută, cu efect.

În șirul pertractărilor în sinul acestui partid s'au ivit lucruri cari numai unitate în acțiune nu dovedesc.

Contele Apponyi la aparință s'a declarat mulțumit cu programul acceptat de guvern, și spre a salva unitatea partidului nu a eșit din partidul liberal.

Și-a rezervat însă, ca la discutarea în parlament a programei așa numite militare să și susțină și să și apere vederile sale. Libertatea acésta a acțiunei și-o a asigurat și întărit și prin renunțarea de la presidenția parlamentului.

Ținuta acésta a contelui Apponyi a împintenat pe cei-ce țin la obstrucțiune, și mai ales a împintenat pe clericali, cari nu vöd cu ochi buni venirea calvinului Tisza la putere.

O fracțiune din partidul kossuthist a declarat, că ea va continua cu obstrucțiunea și față cu actualul guvern.

Sub asemenea auspicii se va presenta parlamentului guvernul cel nou, de la care se așteptă, după cum am accentuat, restabilirea ordinei în parlamentul țerii.

Nu este eschisă posibilitatea de a fi disolvat parlamentul actual, dacă obstrucțiunea nu va înceta, în care cas se va face apel la alegători.

Eventualitatea acésta se accentuează ca o recerință logică, spre a clarifica situațiunea, deöre-ce manifestațiunile de până acum în mai multe municipii sunt în contra programului actual al guvernului.

Facem constatările acestea, și la alt loc înregistăm cele petrecute în parlament la presentarea guvernului.

Din dieta ungară. Ziua de 4 Novembre, în care cabinetul Tisza avea să se presinte dietei, a scos de nou la ivelă, că cu dieta de acum nu mai este posibilă nici o lucrare seriösă. De nou s'au repetat scandalurile, de nou și-au arătat opoziționali torța de sbierăte și injurături, așa că presentarea cabinetului nu s'a putut face.

Deși se prevedea, că ședința nu va decurge neted, totuși la așa mare grad de deslănțuire a patimilor nu s'a așteptat nimenea, deösebi după-ce tratativele contelui Tisza, cu câțiva fruntași ai partidelor opoziționale, lăsau a spera, că la urma urmelor totuși va fi posibil un compromis öre-care întră guvern și opoziție în scopul restabilirii stărilor normale. Nu s'a întemplat însă așa. Anarchia din dietă s'a validat și alaltăieri, — de astădată pe tema „indignării”, că Apponyi „a fost constrîns” să abzică de la postul de president al dietei.

La ora 10^{1/2}, deschidënd ședința vicepresidentul Dániel Gábor și punënd la ordine cetirea scrisörei prin care Apponyi și dă dimisia din postul de president al dietei, „clericali” au forțat în jurul acestei cestiuni discuție obstrucționistă, cu tendința, ca noul cabinet nici să nu ajungă a se presenta dietei. Imediat după cetire a luat cuvënt Szederkényi (independent catolic), care după un lung pomelnic de elogiul la adresa lui Apponyi a propus, ca dieta să nu iee la cunoștință abzicerea, ci să röge pe Apponyi să și-o retragă.

Aprobări generale din părțile opoziției.

Kossuth (reformat), observând tactica clericală, grăbește să și aducă la reson partizanii, spunënd că deși recunöște și el meritele lui Apponyi și în numele partidului seu li votéza mulțamită, totuși nu pöte aproba propunerea lui Szederkényi, fiind incompatibilă cu poziția de drept public a partidului seu, care combate basa de la 1867, al cărei apărător e și Apponyi. Membrii reformați ai partidului și-au tras apoi séma și au mai încetat cu aclamațiunile.

După Kossuth a luat cuvënt Darányi Ferencz (partidul poporal), care militând pentru punerea în discuție a actului de abzicere zicea că „în acésta abzicere nu voința și faptul unui om o avem înaintea noastră, ci în ea ni-se arată umbrele negre ale evenimentelor politice viitoare”.

Hellebronth Géza (tot partidul poporal) în o vorbire lungă și patetică a zis și următoarele: „Tóte momentele acestei abziceri denotă că o mână öre-care nevödută, vr'un demon ascuns lucréza contra Ungariei. Avem însă încredere în forța de rezistență a națiunii, și dacă va fi să urmeze regimul volniciei, fie aici în dietă, fie afară de dietă, vom ști să-i facem față.”

Dániel Ernö (liberal) e de acord cu antevorbitorii în ceea ce privește recunöșterea meritelor lui Apponyi, dar la propunerea lui Szederkényi nu pöte adera, ci propune să se iee abzicerea la cunoștință și să se esprime lui Apponyi mulțamită protocolară.

Au urmat apoi la cuvënt Zichy Jenö, Rakovsky István (poporal), care zicea că abzicerea s'a făcut „sub presiunea puterii”, Hock János (preot catolic): caracterisând și

tuația a zis că ceea-ce s'a întâmplat cu Apponyi e hoție politică și că delăturarea volnică a lui de la postul de president e tiranie, etc. In cursul vorbirii lui Hock a intrat în sală Apponyi, căruia opoziționalii i-au făcut ovațiuni furtunoase.

A urmat apoi pauză. La redeschiderea ședinței a intrat în sală Tisza și membrii cabinetului său, întâmpinați din partea partidului liberal cu ovațiuni, cari însă au fost copleșite de sbierătele și tumultul făcut din părțile opoziției. Afară cu el! Trebuie să l'aruncăm afară! Mișelie! Mârșevenie! Porcărie! Să l'dăm afară! — și alte erupțiuni de felul acesta rezunau în sală, în timp ce „domnii” deputați amenințau cu mâinile în aer, egîșeră de prin bănci în mijlocul salei. In acest tumult Tisza a făcut semn că voește să vorbească, ear' vedînd că nu l'ascultă a predat presidentului plicul cu decretul de numire a guvernului. Presidentul l'a desfcut și a dat apoi notariului Szöcs decretul să l'cetască. Nu l'a auzit însă nimenea, dör' cei din jurul presidentului. „Domnii” ridicau sala în sus cu sbierătele, în mijlocul cărora presidentul a suspendat ședința de nou. După redeschidere gălăgia s'a continuat tot cu aceeași patimă până la ora 3¼, când ședința s'a terminat, rămânînd, ca în proxima ședință (eri) să se continue discuția asupra abdicării lui Apponyi.

De la conferențele preoțești.

(Conferența tractului Dej).

— Raport special. —

12/25 Octombrie 1903.

Astăzi s'a ținut în comuna Măgöja prima conferență preoțească ambulantă, cu preoții din protopresbiteratul Dejului sub conducerea șefului tractual, protopresbiterul Teodor Herman. Înainte de ședință s'a ținut serviciul divin, oficiat de șeful tractual cu asistența preoților C. Bodea, G. Hango, V. Cupșa, I. Giurgiuca, Al. Sighiarteu, G. Lărgăan și Sig. Lengyel. După rugăciunea amvonului s'a oficiat parastas solemn pentru odihna sufletelor răposatilor metropoliți Andrei și Miron, marii fondatori Gozdsu și Andronic și întemeitorii unei frumoase fundațiuni școlare pentru parochia aceasta: George Botta. Apoi preotul Al. Sighiarteu a ținut poporului o instructivă cuvîntare despre concubinat și lăpădarea de prunci cu voia (fiind în comuna această încă și acum cam multe casuri de concubinat și numărul sufletelor în scădere în loc de a crește — fără să graseze vre-o bôlă epidemică, ori poporul să emigreze), după care s'a făcut în urmă învocaarea Duhului sfînt.

După terminarea ritualelor, preoții prezenți, în frunte cu șeful tractual au examinat toate afacerile bisericesti școlare, cari toate au fost aflate în cea mai bună ordine. La locul acesta constat, că parochia această dispune de o biserică și școală de pîtră foarte frumoase și bine înzestrate cu cele necesare; are două fundațiuni în bani, un fond de bucate, o

biblioteca școlară și un fond școlar. Prima fundațiune în bani, întemeiată prin testamentul din 1856 și înactivată la 1874 după moartea fondatorului G. Botta (de origine din Măgöja și fost proprietariu și comerciant în Szent-Ábrahám) întemeiată în 1864, și după un proces cu soția acestuia Clara Konecz, de la 8000 corone azi atinge suma de aproape 20.000 cor.; din interesele ei se dau azi în salariul învățătoresc 500 cor. și se procură anual cărți de școală pentru copiii săraci, în sumă de 20 cor. Se administrează la Consistoriul arhidieceșan în Sibiu și în sensul testamentului este pusă sub patronatul arhiepiscopului concernent. A doua fundațiune întemeiată la 1876 din contribuiri benevole la inițiativa răposatului paroch George Cupșa, tatăl actualului paroch, azi reprezintă o valoare de peste 6000 corone, și, administrată în parochie prin o comisiune specială, este menită în sensul actului fundațional pentru acoperirea trebuințelor bisericesti și școlare; din interesele ei până acum se contribuie numai în salariul preoțesc. Fondul de bucate, întemeiat la anul 1892, tot din contribuiri benevole, de actualul paroch, azi și el reprezintă o valoare de 1000 cor. și este menit pentru acoperirea trebuințelor bisericesti-școlare, dar' încă nu e pus în lucrare pînă când nu se va mai mări. Biblioteca școlară și fondul școlar sunt întemeiate de actualul harnic învățătoriu G. Prigónă din donațiuni și din venitele de la petrecerile populare; biblioteca o folosesc toți parochienii, ear' din fondul școlar se procură recușite de scris pentru elevii de școală. Deosebit de bună impresiune ni-a făcut și grădina școlară, carea este bine lucrată și bine grijită, semn că învățătoriu G. Prigónă își face pe deplin datoria și în privința aceasta; drept dovadă sunt mulți frăgari și altoi răspâdiți prin comună și că din acestia au fost ceruți și trimiși chiar și prin părțile ungurene.

Ni-a făcut însă rea impresiune vestea, că comitetul parochial, cu desconsiderarea intereselor morale, culturale și materiale ale poporului, are intențiune să iee grădina această din mîna învățătorului, care o a lucrat totdeauna pe spesele sale și fără a-și trage din venitele ei nici barem spesele, și dăndu-o în arîndă pentru câțiva floreni, ori folosindu-o spre alte scopuri împreunate cu lăcomie, să o schimbe cu un petec de loc rău și nepotrivit. Este însă speranță, că dacă va voi sincer parochul local, acesta nu se va întempla, și cu atât mai vîrtos nu, căci mai de mult a fost folosită ca cimiteriu și în mijlocul ei a fost și biserica veche de lemn, transportată prin anii 1830 în Poiana-Porcului; deci e și loc sfințit și de pietate, care nu-i iertat să se folosească și spre alte scopuri, întré altele d. e. spre pascere cu vitele; ba tocmai din considerare la sfințenia locului, ar fi foarte frumos, ca pe locul unde a fost așezată biserica veche să se planteze flori și cel puțin un stejar pentru aducere aminte, ceea-ce învățătoriu ni-a promis, că va și face, de cumva nu-i vor pune pedeci cei chiamați a-l sprîjinii, — luându-i grădina din folosința școlară.

Trecînd peste acestea, după examinarea

archivului parochial și școlar, cari încă au fost aflate în deplină ordine, și după un gustos dejun la masa parochului local, preoții s'au întrunit în sala de învățămînt a școlei noastre, unde șeful tractual, prin o cuvîntare avîntată despre importanța astorfeliu de întruniri și exprimîndu-și bucuria, că preoțimea s'a prezentat într'un număr atît de frumos, la 12 ore meridiane în prezența not. cerc. Rătoni ca reprezentantul preturei din Dej, declară conferența deschisă. — La cuvîntul de deschidere preotul G. Hango bineventează preoțimea dorindu-i să se simtă bine în mijlocul poporului din comuna sa natală, și accentuînd influința binefăcătoare, ce crede că o vor avea conferențele preoțești ambulante asupra poporului din parochiile unde se vor ține, mulțamește parochului local pentru invitare, ear' șefului tractual și preoțimei pentru distincțiunea de a ține prima conferență ambulantă preoțească în această parochie.

Prezenți 22 preoți, absenți cu scuse 3, fără scuse 3, parochii vacante 2, filii 4.

Notariu G. Hango, spiritual la penitențiarul din Gherla, bărbăți de încredere pentru autenticarea protocolului V. Cupșa, Gr. Ledor și T. Purdean.

Imediat după deschiderea ședinței, constituirea biroului și constatarea celor prezenți și absenți, s'a încins o discuțiune asupra modului cum a fost oficiat serviciul divin de azi și asupra cuvîntării ținută de pr. Al. Sighiarteu. — Conferența constată, că serviciul divin a decurs destul de frumos, dar' îndrumă pe preoți a se ține strict de cărțile rituale și să introducă pretutindenea uniformitate în cântările bisericesti așa cum se propun în seminarul nostru din Sibiu. Cât privește predica, aceea în general o califică de succedă, căci multul popor adunat o a ascultat cu încordată atențiune; n'a fost lipsită însă de unele expresiuni prea drastice și de unele digresiuni prea mari, în special tractînd în ea prea pe larg despre beție, ca unul dintré motivele desfrânării sexuale, așa că tema despre beție, care era să fie predată poporului în biserică de preotul I. Giurgiuca în formă de disertațiune ostită, devenind aici superfluă și fiind timpul înaintat, a trebuit luată de la ordinea ei și cetită numai în conferență.

Presidentul a prezentat apoi ordinul consistorial referitoriu la conclusele conferenței din anul trecut, din care se vede, că preoții absenți fără scuse au fost pedepsiți cu câte 10 cor., excepțional în favorul bibliotecii protopresbiterale, ear' pe viitoriu se vor pedepsi, în favorul fondului de pensii arhidieceșan. Conclusele toate au fost aprobate, ear' cu privire la singuraticile obiecte preoțimea se îndrumă a se conforma cercuarelor consistoriale anterioare și în special în ceea-ce privește agendele conferențelor preoțești, cercuarelor nr. 7749 din 1899, nr. 9261 și 12000 din 1902, nr. 1053 și 2142 din a. c.

Presentându-se cerculariul consistorial din 4 Martie 1903 nr. 2142, conferența constată următoarele:

Prin concludul 7 din 1900 conferență a impus preoțimei să-și noteze toate constatările mai însemnate făcute în conferențe pe baza discuțiilor și temelor ce s'au desbătut; durere însă, că afară de doi inși nici unul dintré preoți n'a satisfăcut acestui conclud, și așa prin concludul 5 din 1901 s'a decis tipărirea protocoalelor pe spesele preoțimei spre orientare și conformare; dar' în lipsa de mijloace nici acest conclud n'a fost pus în lucrare și astfel, conform acestui ordin consistorial, cu revocarea concludului 5 din 1901 s'a revenit la concl. 7 din 1900.

Prin concludul 15 din 1900 conferența a impus preoțimei să înainteze conferenței în fie-care an rapoarte despre activitatea ei, arătînd fie-care preot: cum, întré ce împrejurări și cu ce rezultat a aplicat învățăturile și experiențele câștigate în conferențele anterioare; astfel de rapoarte au și intrat aproape din toate parochiile, și sperînd că în anul viitoriu vor intra și din cele restante, toate se vor preda spre referare în conferența viitoare.

Rapoarte despre conferențele din acest protopresbiterat, până acum în tot anul s'au publicat (în „T. R.”).

Impunerea ținării conferențelor preoțești regulat în tot anul, după puțină în luna lui Octombrie și tot într'altă comună, se ia la cunoștință cu supunere fiască.

Serviciul divin înainte de ședință totdeauna s'a ținut, durere însă, că cu toate ordenele de până acum, nu toți preoții se prezintă în reverență. Inceput de a discuta și asupra serviciului divin celebrat cu ocaziunea conferenței, s'a făcut în conferența de față.

Tema: *Cari sunt scăderile cele mai înrădăcinate în popor, și prin ce mijloace s'ar putea lucra mai cu efect pentru delăturarea lor?* a fost pertractată și în conferența I. (1899) din acest protopresbiterat, prezentînd preoții V. Cupșa și G. Hango câte o lucrare vastă asupra ei. — Pe baza acestor lucrări conferența de atunci și cea de azi a constatat următoarele:

a) Scăderi în popor: indiferentism religios, necercetarea bisericești, neținerea sărbătorilor (clăci), puțină simț de ortodoxism — chiar și la unii preoți, puțină observare a poruncilor bisericești din partea inteligenței clericale și mai cu sémă mirene, superstițiuni, multe concubinate, beție, lux, manie de a purta procese din cauze de nimic și fără a încerca împăciuire justă, furturi, înjurături, jurăminte false, ură, pismă, invidie, răsunare, lene, neîncredere în conducători, puțină cunoștință de legile bisericesti și civile, mulți analfabeți, neștiința de ai purta economie rațională, aversiune și dispreț față de meserii și comerț, puțină știință de a aprecia după valoarea lor diferitele însoțiri și reuniuni, persistența cu tenacitate pe lângă uneltele vechi de economie, ușurătatea de a face datorii fără trebuință neapărată, deprinderi rele: fumat — chiar și întré copii, joc în cărți pe bani, ospete și pomeni rău înțelese și prea costisitoare în raport cu starea materială, puțină cunoștință de regulile igienice în cas de bôle, la pre-

FOIȘORĂ

Problema școlei moderne.

Școla și familia.

(Discurs festiv rostit în aula gimnasiului român gr.-or. din Brașov la serbarea sf. Sofii, în ziua de 5/18 Octombrie 1903, de profesorul Nicolae Sulică).

(Urmare).

Precum sculptura presupune talentul înăscut și firesc al artistului, tot vocațiunea, talentul înăscut însușește și pe adevăratul pedagog. Iată dar', că în templul și serviciul Muselor sunt angajați tot artiști și pöte cei mai aleși și mai nobili artiști ai omeniei. Pedagogia nu e simplă știință, împrumutată din manualele teoriei pedagogice; adevărată pedagogie e artă.

Și care să fie taina cea mare a artei pedagogice? Pedagogi consumați, filosofi și savanți reputați zic, că numai și numai *bunul simț și tactul pedagogic, devotamentul, iubirea și entuziasmul*. Toate acestea sunt însușiri înăscute și firești. Vestitul filolog W. Ritschl, pe care vécul trecut l'a distins cu titlul onorific de „princeps philologorum”, se

exprimă astfel: „Nici o înțelepciune și nici o filosofie nu e în stare să facă ceea ce face o *caldă inimă omenescă*: o inimă devotată studiului ce se propune, și o inimă devotată acelora cărora li-se propune”.

Scurt, dar' la înțeles!

II.

Ce a făcut și ce face școla noastră în fața acestor grele probleme educative, ce i-le impune pedagogia modernă și societatea de azi?

Iată o întrebare, asupra căreia de multe ori am meditat, și o mărturisesc franc, totdeauna cu plăcere și cu multă satisfacțiune sufletească.

Am fost însu-mi elev al acestor școle, de cari numai amintiri plăcute mă lăgă.

Trebuie că a făcut asupra-mi deja de copil o deosebită impresiune aranjamentul simbolic al acestor săli festive, căci altminterlea nu-mi pot explica, pentru-ee până în ziua de azi, de câte-ori mă cuget la școla noastră, mi-se reproduce înaintea ochilor suflătești nu frontal exterior al edificiului, ci frontispiciul intern al aulei festive.

Și cu drept cuvînt. Incadrarea simbolică a frontispiciului festiv mi-a impus totdeauna. Sus, chipul eteric al Mîntuitorului,

simbolul neclintitei noastre credințe în viul Dumnezeu al strămoșilor nostri și n' așezăminte tradiționale ale bisericești noastre. Tot acolo e *devisa ideală* a școlelor noastre: *litteris et virtuti*, cuvinte de aur îmbrăcate în aur; de desubt chipul *Majestății Sale*, simbolul neclintitei noastre alipiri și credințe față de tron și patrie, ear' alături chipurile celor 2 archierei, Șaguna și Popasu, autorii intelectuali ai acestor școle, — simbolul credinței și neclintitei noastre stăruințe în idealele croite de strămoșii și marii nostri înaintași.

Se pöte un tablou mai sugestiv și mai imponent?

Printr'o fericită grupare se simbolisează aici virtuțile cardinale ale nămului nostru, și în același timp virtuțile în serviciul cărora stă această școală deja de peste o jumătate de véc.

Iată cheia micii enigme psihologice din sufletul meu, și iată și motivul, pentru care sufletul meu se umple de o justă mândrie și e cuprins de o deosebită satisfacțiune sufletească, de câte-ori mă cuget la trecutul și prezentul acestor școle.

Înaintașii nostri de acum 50 de ani n'au absolvat nici școla pedagogică a filosofului Herbart, nici altă școală a pedagogiei

științifice de azi, și cu toate acestea prevenindu-ne pe noi, cei de azi, au ajuns la convingerea întemeiată în bunul lor simț și în moralul înalt al poporului nostru, că școla, fără educațiune întemeiată pe virtute și moralitate, nu plătește nimic. De aici *devisa* de aur a acestei școle, deja din primul moment al existenței sale: *litteris et virtuti* — prin știință la virtute.

Iată o *devisă*, cum nu se pöte mai nobilă și mai ideală, și pe deplin justificată de progresele pedagogiei științifice de azi. În rîvna mea am răstăit tot ce mi-a căzut în mîna, și cu surprindere, dar' și cu un fel de mândrie am constatat, că în totă patria noastră, pe lângă școlele noastre, nu există școală medie, care să-și fi formulat din capul locului o *devisă* analögă *deviselor* noastre. Numai vechiul edificiu — dar' nu și cel nou — al colegiului reformat din Cluj mai pörtă inscripțiunea: *litteris et pietati*.

Astfel e o părere cel puțin greșită a acelora, cari cred și la noi, că elevul e trimis la școală să învețe numai *carte*. Are să învețe și *carte*, dar' pe lângă *carte* și mai pe sus de toate are să învețe și *omenie*. Acesta e o distincțiune esențială și elementară, care dacă ar înțelege-o în totă profunditatea ei cei

gătirea mâncării, hainelor, îmbrăcămintei și la aranjarea și curățenia locuinței, corcirea frumosului port românesc, și altele.

(Va urma).

Conferențele preoțești.

Nr. 536/1903

Cerculariu

cătră onorata preoție a tractului protopresbiterial Deva.

Cu provocare la cerculariul Ven. Consistoriului arhidieceșan din 4 Martie a. c. nr. 2142 Bis., îmi iau voie a convoca onorata preoție tractuală în conferință pe Mercuri 19 Novembre (2 Decembrie) a. c. la 8 ore a. m.

Programa:

1. Intrunirea preoției în cancelaria protopresbiterială, mergerea în corpore la sf. biserică, oficierea serviciului divin cu invocarea duhului sfânt, predică despre cercetarea bisericești și sfințenia sărbătorilor, de George Guga.

2. Intrunirea conferinței în localul școlii, deschiderea, constatarea membrilor prezenți și constituirea.

3. Critica predicii rostită în sf. biserică și a ținutei preoților în serviciul divin.

4. Tema: „Cari sunt scaderile cele mai înrădăcinate în popor și cu cari mijloace s'ar putea lucra mai cu efect la delăturarea lor?“, — ord. consist. nr. 2142 Bis. p. 8 — de Nicolae Șinca și Petru Gabor.

5. Planul cronologic — ord. consistor. nr. 2142 Bis p. 9 — prezentat de Antoniu Ungur.

6. Condica parochială, însemnătatea și compunerea ei, referat de N. Troncă.

7. Discuțiune în înțelesul ordin. cons. nr. 7593 Bis. Referitor la introducerea peregrinagelor la mănăstirea Hodoș-Bodrog pentru abaterărea poporului de a cerceta mănăstiri străine.

8. Cestiunea înființării fondurilor de bucate în folosul bisericilor.

9. „Proiect de statute pentru societatea de ajutorare a preoților și învățătorilor gr. or. rom. din arhidieceșana Transilvaniei“, prezentat de presidiul conferințelor învățătoresci din cercul Sas-Sebeș, referat de C. Popescu.

10. Cestiunea reuniunilor în folosul bisericești și a credincioșilor, în special reuniuni de înmormântare.

11. Eventuale disertații, propuneri, ce se vor anunța presidiului până la ziua conferinței.

12. Încheiere și dispoziții pentru autentificare.

Deva, la 17/30 Octombrie 1903.

George Romanul
protopresbiter.

Nr. 482—1903.

Convocatoriu.

În înțelesul cerculariului de dto 4 Martie a. c. nr. 2142 Bis. și al concludului V. al conferinței noastre ultime, prin acesta convoc preoția din tractul M.-Oșorheiului la conferința anuală pe Marți în 28 Octombrie st

chiamați, și mai ales părinți, ar înceta încordarea, ce — din nenorocire — se observă une-ori și la noi într-o școală și familie. A învăța omenie, a disciplină, a da moralității elevilor o astfel de direcțiune, din care să rezulte independența și superioritatea morală, tăria de caracter a bărbatilor de mai târziu, — acesta e esența educațiunii, pe care nu vrea s'o înțeleagă totdeauna societatea, familia. Chiar și intențiunea nobilă și desinteresată, din care sunt isvorite toate mijloacele de disciplinare și educațiune sunt luate une-ori în nume de rău și în deșert din partea societății noastre.

Hinc lacrimae... De aici nemulțămirea și supărarea, de aici acuză nejustă și absurdă, că profesorimea și învățătorimea prin tendința de a monopoliza educațiunea comite prevaricațiune, încălcarea în drepturile de a educa ale părinților. Nu e vorba aici de monopol și prevaricațiune, ci simplul de împlinirea datorinței. Facă-și mai întâiu părinții datorința, și va fi pace și bunăînțelegere.

(Va urma).

v. a. c. în localul școlii noastre confesionale din Nasna, cu următorul

Program:

1. La 8 ore a. m. începerea sf. liturgii cu invocarea duhului sfânt și predica ocațională. Fie-care preot este îndatorat a participa.

Cu serviciul sf. liturgii se însărcinează preoții: Vasile Hodoș din Iclandul-mare, Stefan Stoicoviciu din M. Cristur și Ioan Moldovan din Vidrăseu, sau cu predica Ioan Bârsan din Egerseg, eventual Dumitru Sângheorzan din M.-Orba.

2. Slujba sfinței Taine a Maslului prin cei mai bătrâni 7 preoți.

3. Deschiderea conferinței prin administratorul ppresbiterial.

4. Cetearea apelului nominal.

5. Alegerea unui notariu și a 2 autnticatori ai protocolului.

6. Discuțiune cu privire la serviciul divin și la predica ținută.

7. Tema: „Cari sunt scaderile cele mai înrădăcinate în popor și cu cari mijloace s'ar putea lucra mai cu efect la delăturarea lor?“ Cu elaborarea acestei teme se însărcinează preoții: Isidor Suceava din Erdős-angeorgiu și Demetriu Moisin din Sângherul-de-pădure.

8. Planul cronologic pentru obligămintele oficiale ale unui paroch din decursul unui an, cum și timpul pentru îndeplinirea lor. Cu compunerea acestui plan și referarea lui în conferință se însărcinează preotul Vasiliu Hodoșiu din Iclandul-mare.

9. Raportele preoților referitoare la pașii întreprinși și măsurile luate din partea fie-cărui paroch în parochia sa cu privire la cele necesare pentru înaintarea ei (Concludul IV. și V. p. 1. al conferinței ultime).

10. Discuțiune asupra „statutelor reuniunii pentru ajutorarea preoților și învățătorilor“. Cu studiarea și referarea lor se încredințează preoții: Zacharie Oprea din Bandul de câmpie și Alexandru Oltean din Medșfalău.

11. Statorirea locului și obiectelor pentru conferința anului viitoriu.

12. Propuneri.

13. Închiderea conferinței.

Nasna, la 26 Septembrie 1903.)*

Oficiul protopresbiterial gr. or. al Murș-Oșorheiului.

Stefan Russu
adm. ppbiter.

NOUTĂȚI

† Zaharie Boiu. Subscriși cu inima sfășiată de durere anunță tuturor rudeniilor, amicilor și cunoștințelor că prea iubitul și preavrednicul nostru soț și tată, Zaharie Boiu, protopresbiter, asesor consistorial I. p., membru al Consistoriului metropolitan, membru coresp. al Academiei Române, membru în reprezentanța orașului și comitatului Sibiiu, fost primul paroch român ortodox în Sibiiu-cetate, etc. etc., azi, Vineri, în 6 Novembre st. n. orele 6 dimineața, a adormit în Domnul împărțit cu sfințele taine, în anul 70-lea al etății și 41 al fericitei căsătorii. Remașitele pământești ale scumpului defunct în Domnul, se vor strămuna de la casa proprie, str. Macelarilor nr. 21, Duminică, în 8 Novembre st. n. la 2 ore d. a., în biserică din suburbiul Iosefin, unde se vor face ritualele prescripse, și apoi se vor astra în cimitirul aceleiași biserice spre vecinică odihnă. În veci amintirea lui! Sibiiu, 6 Novembre st. n. 1903. Caliope Boiu n. Damian, soție. Dr. Romul și soția Lilian, Ioan Baptist, Olimpiu și soția Ana, Anastasiu, fii și nurori.

Esposiție de embleme sepulchrale. Muzeul regnicolar de arte industriale („Országos magyar iparművészeti múzeum“) din Budapesta voește să aranjeze la primăvară o esposiție de embleme sepulchrale (insignia pro exequiis) antice, de cari se află multe prin arhivele bisericești și private. În acest scop ministrul de culte și instrucțiune, sub ale cărui auspicii se va aranja esposiția, face apel la comunele bisericești și la familiile cari eventual au în păstrare embleme de acestea, să le pună la dispoziția muzeului pe timpul esposiției, care se va începe la 1 Martie 1904 și va dura trei luni. Pentru spesele de transport tour-retour și pentru integritatea obiectelor expuse garantează direcția muzeului, care totodată asigură fie-cărui esponent intrare liberă în esposiție și i trimite gratis catalogul esposiției.

*) Primită la red. eri, în 23 Octombrie st. v. — Red.

Reprezentățiunile „Luther“. Reuniunea femeilor evanghelice din Sibiiu a arătat în săptămânile acestea în teatru din Sibiiu mai multe reprezentațiuni de caracter confesional, la cari reprezentățiunile festive a luat parte în masse populațiunea de confesiune ev. lut. din orașul nostru și din comunele învecinate.

Deosebitele faze din viața marelui reformat Luther, căci mare a fost în urmările sale reformațiunea începută de el, deosebitele faze din viața acestui bărbat au fost lucrate pentru scenă (intrarea lui în cinul monachal, lupta internă în fața abuzurilor din biserică rom. cat., aninarea celor 95 puncte pe porța bisericești din Wittemberga, ținuta lui în dieta de la Worms, traducerea bibliei în limba germană, căsătoria lui, viața lui familiară, toate acestea puse în scenă și bine reprezentate au deosebit efect asupra privitorului, și cu deosebire au deosebit efect asupra credincioșilor bisericești evang. luter.

Reprezentățiunea de eri (IV.) a fost bine cercetată, diferitele roluri bine studiate și cu pricepere predate.

Mai ales diletanții au fost bine preparați și disciplinați, așa că prestațiunile lor merita totă recunoștința.

Artiștii speciali aleși pentru această reprezentațiune au fost viu aplaudați.

Mai sunt 2 reprezentațiuni, Sâmbătă în 7 și Duminică în 8 Nov. st. n.

Mai de aproape a se vedea programul special al reprezentațiunilor.

Regele Edward — despre apărarea contra tuberculosei. Regele Edward VII al Angliei cu ocaziunea punerii petrii fundamentale la sanatoriul de tuberculoși în Hiesbunst, întâmplat Marți, a ținut un discurs despre necesitatea de a se lua toate posibilele măsuri de apărare contra bôlei tuberculotice (oftica), spunând în firul aceluia discurs, că „un dăruitoriu, care nu voește să i-se știe nmele“, i-a pus la dispoziție o mare sumă de bani spre a-i întrebuința în scopuri filantropice. El, regele, s'a hotărât să întrebuinzeze acei bani în scopul înființării încă a unui sanatoriu de tuberculoși și în scopul subvenționării cercetărilor științifice pentru aflarea lecului contra tuberculosei, — convins fiind, că cea mai mare binefacere pentru omenime va fi stărpirea bôlei tuberculotice.

Întâlnire de domnitori la Abbazia. Se raportează din Fiume, că Abbazia va avea la erna oșpeți pe regele Oscar al Svediei și Norvegiei și pe regele George al Saxoniei, cari vor petrece o parte a ernii la Abbazia și ca în luna Februarie va merge la Abbazia și regele Carol al României. În legătură cu acest raport se spune, că — după cum se vorbește — M. Sa împăratul și rege al nostru Francisc Iosif pe timpul petrecerii acolo a regelui Oscar va merge la Abbazia incognito, spre a-i face vizită.

Distincție regimentului de artilerie sibiiian. M. Sa împăratul și rege al nostru Francisc Iosif I. a numit titular al regimentului de artilerie nr. 12. pe prințul George de Wales, moștenitorul coronei engleze. Regimentul acesta e înființat numai de prin anii 80, având ca cerc de întregire Sibiiu.

Avansările — și oficerii români. Într-o avansată cu ziua de 1 Novembre st. n. în armata austro-ungară sunt și următorii români: În gradele superioare singur dl. Dr. Ioan Pop, medic pe stat major cl. II., avansat la cl. I. cu rang de colonel. 2. În gradele până la căpitan cl. I. următorii: căpitani cl. I. Ioan Popovici, la reg. de inf. nr. 32, și Traian Jivan de Melencze (?), la reg. de inf. nr. 43; căpitani de cl. II. locotenentii Dumitru Florian la reg. de inf. nr. 31, Danil Aldea alias Pap de Comana, la reg. de inf. nr. 83 și Iosif Bardasch (? Bardasch) la reg. de inf. nr. 48 (transferat de la reg. 64); locotenenți Grigoriu Boidea, la reg. de inf. nr. 51 (transferat de la reg. 47), Artur Dan de Apșa, la reg. de inf. 37, Victor Madincea, la reg. de inf. nr. 67 și Cornel Popovici, la reg. de inf. nr. 70 (transferat de la reg. 92); sublocotenenți cădeții locuitori de oficeri Pompeiu Andrea la reg. 39 (transf. de la 1). Simion Ladeș la reg. 61 (transferat de la reg. 73), George Munteanu la reg. 76, Ovidiu Ivașcu la reg. 61 (transf. de la reg. 75), Irimie Hamza la reg. 64, Teodor Serb la reg. 33, Traian Popa la reg. 64, (transf. de la reg. 97), Moise Răscuța la reg. 33 (transf. de la reg. 92), Valer Șandor de Vist la reg. 33, Stefan Turtureanu la reg. 83, Eugen Negrei la reg. 5 și Nicolae Mărginean la bat. 28 de vînători. — În secția administrației: locotenent sublocotenentul Aurelian Cadariu (reg. de inf. nr. 2), ear' la secția arhitecturii George Opița, oficial cl. II. în secția corpului de armată nr. 15. În fine, căpitanul cl. II. de auditorat Dr. Adrian Nedelcu a fost transferat de la reg. de inf. nr. 51 la cel nr. 34.

Sdrobot de lavină. Săptămâna trecută arhiducele moștenitoriu Francisc Ferdinand fiind la vânătoare de cerbi în munții de la Kammerlingharn, unul dintre hăitași, un flă-

cău în etate de 17 ani, a fost luat de o lavină și împins pe costă până jos în vale. Nenorocitul a fost scos din mormanul de zăpadă sdrobot în mod înfiorătoriu. Osele de la mâni și picidre i erau frânte și sdrobite, ear' capul nici nu se mai căuștea ce e.

Avere uriașă. Erariul englez a încasat „dare de moștenire“ după lăsămîntul lui Cecil Rhodes, supranumit Napoleonul Africei, 1,750.000 de corone, care însă e numai rata primă a dării, mai avînd moștenitorii să plătiască tot-atâtă cel mult până la sfîrșitul anului.

Otrăvire de sânge — prin mortăcină. Studentul jurist conte Eszterházy Mór săptămîna trecută umblînd la vînat prin pădurile tatălui seu, a dat preste un cerb mort, pușcat cu ocaziunea altei vînători și rămas ascuns în tufiș. Tînărul conte s'a plecat la cerb și l'a pipăit cu mîna, spre a se convinge că rentăză-se ore se l' ducă a casă, ori — dacă e în descompunere — se l' lase acolo. Spre nenorocirea lui, avea la mîna o mică sgarîetură, prin care pîtrundîndu-i în sânge sucurl de la hoitul cerbului, întreg brațul i-a început să se umfle, așa că pentru a-i salva viața, consiliul medicilor a hotărît să-i taie brațul. Înainte de începerea operații medicii au mai încercat o probă: i-au legat strîns brațul, pentru-ca sîngele otrăvit să nu se potă urca mai sus, apoi pe partea otrăvită au aplicat mai multe tăieturi, spre a stôrce sîngele stricat. Încercarea a avut succes salvatoriu; nu a mai fost lipsă de amputarea brațului întreg. Au constatat însă unanim, că dacă numai cîteva ore mai întîrziă operația, nu ar mai fi fost de nici un folos nici chiar amputarea brațului întreg, pentru-că otrava s'ar fi strecurat și în trupul bolnavului.

Studentii se 'și vadă de carte! Demonstrația de Sâmbătă a universitarilor din Budapesta, terminată cu pîruelă și arestarea a vr'o patruzeci de studenți, a format obiect de discuție și în senatul universității, care a hotărît pentru viitoriu cele mai aspre represalii contra astorfel de demonstrațiuni, ear' cu referire la cele petrecute Sâmbătă a hotărît, ca dintr-o studenții arestați Sâmbătă (fi-rește, că după ascultare la protocol și după legitimare au fost dimiși a casă) aceia cari vor fi aflați vinovați și pedepsiți din partea poliției, se 'și pîrdă semestrul și totodată se fie eschiși pe vr'o cățiva ani de la universitatea din Budapesta.

La fondul de 20 filieri, înființat de „Reuniunea sodalilor români din Sibiiu“, pentru acuirea unei case cu hală de vîndare pe sîma meseriașilor români, la stăruința dlui Stefan Mircan, cleric în cursul III. teologic al seminarului „Andreian“ din Sibiiu, au dăruit cîte 20 filieri următorii elevi ai cursului al III-lea teologic: Alexandru Anca, Ioan Andreiu, Ilie Beleuță, Ioan Bișcovan, Victor Both, Sever Bran, Nicolau Butelanc, Ilariu Cocan, Aurel Crișan, Iosif Dumitru, Petru Dumitrescu, Nicolau Georgescu, Dumitru Grecian, Ioan Handa, Augustin Istrate, Vasiliu Lapuște, Ioan Maxim, Emil Miclea, Stefan Mircan, Miron Moldovenescu, Teodor Muica, Octavian Murșan, Ioan Neagoe, Aurel Cancea, Aurelian Oprean, Nicolau Perian, Remus Perian, Romul Platoș, Romul Pop, George Popovici, Nicolau Regman, Remus Roșca, Eremie Tîcușan, Vasiliu Trifa.

La același fond dl Ioan Irimie din Becicherecul-mare a dăruit 1 coronă, ear' Victor Tordășianu 20 filieri.

Colecta de noroc Gaedicke. Facem atenți pe cetitorii nostri asupra inseratului de astăzi al cunoscutei și celei mai mari colecte Gaedicke. Norocul acestei firme este cunoscut pretutindenea, așa că fiecare voește să joce numai la norocosul Gaedicke, deore-ce de fapt nu trece tragere în care firma această se nu potă arăta unul sau mai multe căștiguri principale.

Cărți și reviste.

„Istoriore biblice din vechiul și noul Testament, pentru elevii și elevele din anul al doilea de școală“, de George Ludu și Ioan Dariu. Brașov, editura librăriei Ciurcu. Prețul 40 filieri.

„Gramatica română pentru școlile populare“, partea I. „Etimologia“, de P. M. Liuba. Ediția II. revădută. Brașov, 1903. Editura librăriei Ciurcu. Prețul 50 filieri. (Carte aprobată de ministeriul de culte și instrucțiune publică.)

Oficială.

Oficiile parochiale din comunele în cari recolta bună ori alte împrejurări locale favorabile au admis facerea și încheierea colectei pentru biserică catedrală — sunt poftite a trimite direct la oficiul cassei consistoriale rezultatul acelei colecte împreună cu un scurt raport.

Nr. 351/1903.

[258] 1—3

Concurs

Pe baza înaltei rezoluțiuni cons. dto 20 Maiu a. c. nr. 5450 bis., se publică concurs pentru întregirea parohiei vacante de clasa a III-a Mureș-Cueșdin cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele sunt cele fasonate în tabela B. despre ajutorul de la stat.

Petenții vor avea a se prezenta într-una din duminicile ori sărbătorile din decursul termenului deschis în biserică pentru a-și arăta abilitatea în cântări și tipic; ear' suplicile concursuale, instruite conform legilor în vigoare, le vor subșterne oficiului protopresbiteral subscris, p. u. Szász-Régen.

Oficiul protopresbiteral gr. or. Reghin. Reghinul-săsesc, la 20 Octobrie 1903.

În conțelegere cu comitetul parochial:

Galaction Șagău
protopresb.

Ludovic Ferencz

croitoriu de bărbați

Sibiu, str. cisdădiei 12.

Pregătește în atelierul său după măsură cele mai moderne vestimente, ca: sacouri, jachete, fracuri și haine de salon, apoi pardisiuri și paltóne, după cea mai nouă modă. [224] 7—10

Asemenea pregătește

— **reverenți** —

după cel mai nou stil.

Lucru solid. — Prețuri moderate.

[257] 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de capelan parochial pe lângă neputinciosul paroch *Daniil Chirali* din Soporul de Câmpie, protopresbiteratul Turzii, pe baza înaltei rezoluțiuni consistoriale dto 1 Iulie a. c. nr. 6721 bis. se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt jumătate din cele fasonate în cota B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post s'și așternă petițiunile lor concursuale instruite conform normelor din vigoare în termenul deschis la subsemnatul oficiu protopresbiteral, de la care se pot lua și informațiuni speciale, și sunt poftiți a se prezenta — după prealabila autorizare a protopresbiterului — înaintea alegătorilor în vre-o Duminică ori sărbătoare spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

În conțelegere cu comitetul parochial respectiv.

Turda, 10 August 1903.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Turzii.

Jovian Mureșian
protopresbiter.

Frumosul roman

DUȘMĂNIE

de

Vasile E. Moldovan

costă 60 fileri.

Librăria archidieceșană.

Important pentru fie-care om!

Desfacere totală cu prețul cel mai eștin, numai cu fl. 3-05 o garnitură admirabilă din 14 bucați prețioase, juvaericele etc.

Important
pentru
fie-care om!

- 1 orologiu de busunariu, anker remontoir de nickel, marca „System Roskopf Patent“, cu capace gravate frumos, regulator precis, 3 ani garanție și cutie.
- 1 Lanț elegant panțerat, suflat sau nickelat dimpreună cu acățător sistem parisian.
- 1 ac de cravată aurit cu imitație de briliante.
- 1 păreche nasturi pentru manchete aurite marca „Garanție“.
- 1 garnitură nasturi (botoni) auriti pentru gulere și pepturi, constând din 5 bucați.
- 2 inele de aur cu pără elegantă.
- 1 oglindă de busunar în cutie.

Acestea 14 prețioase și admirabile obiecte dimpreună cu orologiu remontoir anker se predau numai cu 3 fl. 05 cr. prin rambursare sau prin trimiterea înainte a sumei la firma: **Brüder Hurvitz**, casă de esport, **Krakau Stradom 17 (Oesterr.)**

Neconvenind a le returna în 8 zile primind banii înapoi fără ca cumpărătorul să fie cu ceva prescurtat. — Cataloge bogat ilustrate cu tot felul de juvaericele, se trimit gratis și franco. [256] 1—2

Agenti se caută.

Cruce sau stea dublă electro-magnetică

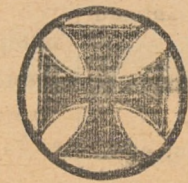
Patent

nr. 86967.

Nu e crucea lui Volta!

Nu e mijloc secret

vindecă și înviorază

pe lângă garanție.

Deosebită atențiune e a se aparat vindecă boale

da împrejurării, că acest vechi de 20 ani.

Aparatul acesta vindecă și folosește contra durerilor de cap și dinți, migrene, neuralgie, împedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amefeli, tuitur de ureche, bătaie de inimă, sgârșiri de inimă, asma, auzul greu, sgârșiri de stomac, lipsa poștei de mâncare, răceala la mână și picioare, reuma, podagră, ischias, udul în pat, insulfență, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor boale cari la tractare normală a medicului se vindecă prin electricitate. — În cancelaria mea se află atestate incurse din toate părțile lumii cari prețuiesc cu mulțămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate. Acel pacient, care în decurs de 45 zile nu se va vindeca i-se retrimite banii. — Unde ori-ce încercare s'a constatat zadarnică, rog a proba aparatul meu. Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis să se confunde cu aparatul „Volta“ deoarece „Ciasul-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaria a fost oficios oprit fiind nefolositor, pe când aparatul meu e în genere cunoscut, apreciat și cercetat. Deja ieftinătatea crucei mele electro-magnetice o recomandă în deosebi.

Prețul aparatului mare e cor. 6.—
folosibil la morburii cari nu sunt mai vechi [2] 44 de 15 ani.

Prețul aparatului mic e cor. 4.—
folosibil la copii și femei de constituție foarte slabă.

Espedite din centru și locul de vânzare pentru țară și străinătate e:

MÜLLER ALBERT, Budapesta, V., strada Vadász 42/V colțul strada Kálmán.

Farmacia „la ursul negru“

a lui Guido Fabritius

Sibiu, piața-mică nr. 27

își recomandă bogatul seu deposit de specialități medicale-farmacistice, bandage chem. curate, preparate dietetice de întărit pentru morboși și reconvașcenți, tot felul de obiecte de toaletă, instrumente chirurgice, cum și medicamente veterinare etc. etc.

Espediție postală în fie-care zi.

Nr. 403 1903

[245] 3—3

Concurs

Pentru întregirea postului vacant de paroch în parochia Cărpiniș, se scrie prin această concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în cota B. pentru întregirea venitelor preoțești de la stat.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și așterne cererile lor instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul indicat și au a se prezenta înainte de alegere în biserică din loc spre a cânta respective a celebra și a cuvânta.

F. n. a. ț. 30, la 30 Septembrie 1903.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Cetăției-de-pără în conțelegere cu comitetul parochial.

Teodor Șovrea
protopresb.

Nr. 750

[239] 3—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de capelan cu dreptul de succesiune, pe lângă bătrânul paroch Ioan Serb, din Poiana, protopresbiteratul Mercurei, se scrie concurs cu termen de 30 zile de la prima publicare în „Telegraful Român“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: jumătate din cele fasonate în cota B. pentru întregirea lor de la stat.

Reflecțanții la acest post au a-și așterne suplicile lor concursuale, conform normelor în vigoare oficiului protopresbiteral subsemnat în termenul sus indicat, având a se prezenta înainte de alegere la biserică din loc spre a cânta, eventual a celebra și cuvânta.

Mercurea, 29 Septembrie 1903.

În conțelegere cu comitetul parochial. Oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Mercurea.

Avram S. Păcurariu
protopresbiter.

Lista câștigurilor de la a XIII. loterie de clasă r. ung. priv.

55.000 câștiguri

110.000 losuri.

Tot al doilea los câștigă!

Câștigul principal eventual

1 milion coróne

coróne

1 premie de 600000

1 câștig de 400000

1 „ 200000

2 „ 100000

1 „ 90000

2 „ 80000

1 „ 70000

2 „ 60000

1 „ 50000

1 „ 40000

5 „ 30000

3 „ 25000

8 „ 20000

8 „ 15000

36 „ 10000

67 „ 5000

3 „ 3000

437 „ 2000

803 „ 1000

1528 „ 500

140 „ 300

34450 „ 200

4850 „ 170

4850 „ 130

100 „ 100

4350 „ 80

3350 „ 40

55000 câșt. și pr. în sumă 14.459.000

INVITARE

la clasă I.

de la a

XIII. loterie de clasă r. ung. priv.

Tragerea deja în

19 și 20 Novembre 1903.

Prețul clasei I. face pentru un los întreg o jumătate un pătrar o optime

Cor. 12.— 6.— 3.— 1-50

Espedarea losurilor originale se face trimițându-se banii înainte, ori cu ramburs. Mai ușor și

mai eștin se comandă prin asignațiune postală.

Fie-cărei comande se adauge un plan oficial.

Liste de trageri oficiale se trimit imediat după

tragere. Șecuri postale pentru trimiterea bani-

lor fără porto — gratis și franco.

Rog a se face comandele cu posibilă grăbire.

[253] 3—5

A. GAEDICKE

Cea mai norocóșă colecță din Ungaira.

Budapesta, strada Kossuth-Lajos nr. 11

Norocul lui GAEDICKE e colosal!

Câștigurile principale ce urmază au fost plătite cu bani gata mușterilor lor pe losul

Nr.	62551	600000	cor.
„	33464	400000	„
„	11119	400000	„
„	28916	400000	„
„	42758	100000	„
„	49878	100000	„
„	87991	100000	„
„	60912	70000	„
„	17357	60000	„
„	75863	60000	„
„	82528	60000	„
„	97263	60000	„
„	6920	30000	„
„	38691	30000	„
„	90964	30000	„
„	23481	25000	„
„	30049	25000	„
„	52235	25000	„
„	14674	20000	„
„	28950	20000	„
„	33402	20000	„
„	35862	20000	„
„	44410	20000	„
„	60781	20000	„
„	78848	20000	„
„	88874	20000	„

Resultatele nórocóșe ale lui Gaedicke

sunt neîntrecute, deoarece nici o colecță nu poate arăta astfel de rezultate uriașe.